

Európai Gazdasági és Szociális Bizottság vélemény – Tárgy: „Javaslat európai parlamenti és tanácsi rendeletre a szociális biztonsági rendszereknek a Közösségen belül mozgó munkavállalókra, önálló vállalkozókra és családtagjaikra történő alkalmazásáról szóló 1408/71/EGK tanácsi rendelet és az 1408/71/EGK rendelet végrehajtására vonatkozó szabályok megállapításáról szóló 574/72/EGK tanácsi rendelet módosításáról”

COM(2005) 676 final – 2005/0258 (COD)

(2006/C 325/12)

2006. február 14-én a Tanács úgy határozott, hogy az Európai Közösséget létrehozó Szerződés 262. cikke alapján kikéri az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményét a fenti tárgyban.

A bizottsági munka előkészítéséért felelős „Foglalkoztatás- és szociálpolitika, uniós polgárság” szekció véleményét 2006. november 7-én elfogadta. (Előadó: José Isaías RODRÍGUEZ GARCÍA-CARO.)

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság a 2006. december 13–14-én tartott 431. plenáris ülésen (a 2006. december 13-i ülésnapon) 140 szavazattal, ellenszavazat nélkül, 2 tartózkodás mellett elfogadta az alábbi véleményt.

1. Következtetések

1.1 Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság üdvözlöi az 1408/71/EGK rendelet módosítására irányuló javaslatot, és reméli, hogy ez egyike az utolsó módosításoknak – sőt, talán az utolsó –, amelyekről véleményt kell kidolgoznia. Ez azt jelenti, hogy a 883/2004/EK rendelet teljes mértékben hatályba lép, mivel az Európai Parlament és a Tanács jóváhagyta az 574/72/EGK rendelet helyébe lépő új végrehajtási rendeletet.

1.2 Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság ezért az új rendelettel kapcsolatos eljárás egyszerűsítésére kéri a tagállamokat és a Parlamentet, hogy az hatékonyabb legyen, mint a 883/2004/EK rendelet elfogadásával kapcsolatos eljárás. Ennél jobban nem is járulhatnak hozzá az uniós intézmények a munkavállalók mobilitásának európai évéhez.

2. Bevezetés

2.1 A szociális biztonsági rendszereknek a Közösségen belül mozgó munkavállalókra, önálló vállalkozókra és családtagjaikra történő alkalmazásáról szóló 1408/71/EGK és 574/72/EGK tanácsi rendeleteket jóváhagyásuk óta számos alkalommal módosították, hogy kövessék a tagállamok jogszabályaiban bekövetkezett változásokat és a Bíróság szociális biztonságra vonatkozó különböző ítéleteit.

2.2 Ezek a módosítások garantálják, hogy a szociális biztonsági rendszerek összehangolása uniós szinten naprakész legyen, és így az EU határain belül mozgó európai polgárok szociális biztonságra vonatkozó jogai ne sérüljenek, amikor élnek az Unión belüli szabad mozgás és tartózkodás alapvető jogával.

2.3 Az uniós tagállamok szociális biztonsági rendszereinek összehangolását legjelentősebb mértékben az Európai Parlament és a Tanács 883/2004/EK rendelete módosította ⁽¹⁾. Ez a rendelet, amely az 1408/71. sz. rendelet helyébe lép, azonban még nem lépett életbe, mivel a jelenlegi 574/72. sz. rendelet helyébe lépő rendelet még jóváhagyásra vár. A 883/2004. sz. rendelet ⁽²⁾ végrehajtási rendelkezéseire vonatkozó rendeletjavaslattal kapcsolatos jogi eljárás már megkezdődött, és az EGSZB nemrég elfogadta az említett javaslatról szóló véleményét ⁽³⁾.

2.4 A szociális biztonsági rendszerek összehangolásáról szóló rendelettel kapcsolatban az EGSZB az Európai Bizottság által előterjesztett javaslatról is véleményt alkotott ⁽⁴⁾.

3. A javaslat tartalma

3.1 Az EGSZB-hez véleményezésre eljuttatott javaslat az 1408/71. sz. rendelet mellékleteinek naprakésszé tételére törekszik annak érdekében, hogy a rendelet tartalmazza az egyes országok szociális biztonsággal kapcsolatos nemzeti jogszabályaiban bekövetkezett változásokat, és így megkönnyítse a szociális biztonsági rendszerek összehangolására vonatkozó uniós jogszabályok alkalmazását.

3.2 Az Európai Bizottság által benyújtott szöveg nem javasolja az 574/72. sz. rendelet módosítását.

3.3 A munkadokumentum egyszerűsítése érdekében a javasolt módosításokat – eltérő jellegük miatt – a „Részletes megjegyzések” pontjaiban tárgyaljuk.

⁽¹⁾ HL L 166., 2004.4.30.

⁽²⁾ COM(2006) 16 final.

⁽³⁾ Lásd az EGSZB véleményét a következő tárgyban: „Javaslat európai parlamenti és tanácsi rendeletre a szociális biztonsági rendszerek koordinálásáról szóló 883/2004/EK rendelet részletes végrehajtási szabályainak megállapításáról” (Előadó: Tatjana Greif) CESE1371/2006.

⁽⁴⁾ HL C 75., 2000.2.15. Előadó: José Isaías Rodríguez García-Caro

4. Általános megjegyzések

4.1 Az EGSZB összességében üdvözlö a javaslatot, mivel a változások abból adódnak, hogy az egyes tagállamok módosítani kívánják jogszabályaikat. Az uniós szociális biztonsági rendszerek összehangolásának bármilyen változtatását mindig kedvezően fogadjuk, ha előnyökkel jár az EU polgárai számára, továbbá egyszerűsíti és javítja kapcsolataikat a jogaik védelméért felelős különböző hatóságokkal.

4.2 Jóllehet a 883/2004. sz. rendelet végrehajtási rendelkezésének jóváhagyási folyamata megkezdődött, az EGSZB úgy véli, hogy az 1408/71 és 574/72 rendeletek más részleges módosításairól kidolgozott véleményében (amelyet az EGSZB 2005. szeptember 28–29-i plenáris ülésén fogadott el) ^(*) szereplő általános megjegyzések továbbra is érvényesek, ezért tekintetbe kell venni őket. Ezek a megjegyzések jelenleg is teljes mértékben relevánsak.

4.3 A véleményezésre megkapott módosítási javaslat címe: „Javaslat európai parlamenti és tanácsi rendeletre a szociális biztonsági rendszereknek a Közösségen belül mozgó munkavállalókra, önálló vállalkozókra és családtagjaikra történő alkalmazásáról szóló 1408/71/EGK tanácsi rendelet és az 1408/71/EGK rendelet végrehajtására vonatkozó szabályok megállapításáról szóló 574/72/EGK tanácsi rendelet módosításáról”.

4.4 A javaslat 1. cikke kifejti, hogy az 1408/71. sz. rendelet bizonyos mellékletei módosulnak, de az 574/72. sz. rendeletre nem történik utalás. Ezért azt javasoljuk, hogy a javaslat címe kerüljön összhangba a javaslat tartalmával, és ne szerepeljen benne az 574/72. sz. rendeletre történő utalás.

5. Részletes megjegyzések

5.1 A javaslat 1. cikke az 1408/71. sz. rendelet I., IIa, III., IV. és VI. mellékleteit módosítja.

5.2 A szociális biztonságra, illetve a járulékokra vonatkozó svéd törvényekben bekövetkezett változások figyelembevétele érdekében módosítások történtek az I. melléklet I. szakaszában, amely meghatározza a „munkavállalók” és az „önálló vállalkozók” fogalmakat.

5.3 Az egészségbiztosításról szóló új hollandiai törvény miatt létrejött változások következtében módosul az I. melléklet II. szakasza, amely a rendelet személyes dimenziójáról, azaz a „családtag” fogalmának meghatározásáról szól. Ebben az esetben a házastárs, a bejegyzett élettárs és a 18 évnél fiatalabb gyermek számít családtagnak.

^(*) HL C 24., 2006.1.31. Előadó: José Isaiás Rodríguez García-Caro.

5.4 Mivel Litvániában és Szlovákiában több változás is történt a szociális nyugdíjakra vonatkozó jogszabályokban, a nem járulékalapú különleges ellátásokra vonatkozó IIa melléklet is módosul. Litvánia esetében a melléklet a nemzeti jogszabályok változásainak figyelembevétele érdekében módosul, Szlovákia esetében pedig a jogszabályok kiigazításra kerülnek, és segélyt csak az erre már korábban is jogosultak kapnak.

5.5 Módosul a III. melléklet A része, amely a szociális biztonsági egyezmények továbbra is alkalmazandó rendelkezéseivel foglalkozik: törlik belőle az Olaszország és Hollandia közötti általános egyezményre utaló 187. pontot.

5.6 Módosul a IV. mellékletnek a rendelet 37. cikkének (1) bekezdésében szereplő jogszabályokkal foglalkozó A része, amelyek értelmében a rokkantsági ellátások összege független a biztosítási időszakok hosszától. Az A rész Szlovák Köztársasággal foglalkozó része is módosul, a nemzeti jogszabályok változása nyomán.

5.7 A spanyolországi jogszabályok változásai nyomán módosul a IV. mellékletnek az önálló vállalkozókra vonatkozó különleges rendszerekkel foglalkozó B része, akikre a más tagállamban teljesített biztosítási időszakok összevonásáról szóló különleges rendelkezések vonatkoznak.

5.8 Szlovákiával és Svédországgal kapcsolatban módosul a IV. melléklet C része. Ez a melléklet azokat az eseteket taglalja, amelyekben el lehet tekinteni az ellátások kétszeri kiszámításától, mivel az eredmény ugyanaz lenne. Szlovákiával kapcsolatban a módosítás a túlélő hozzátartozó nyugdíját említi, Svédország esetében pedig az országban töltött tartózkodási idő hosszától függő nyugdíjminimum kiszámítását.

5.9 A svédországi jogszabályok változása miatt módosul a IV. melléklet D része, amely a két vagy több tagállam jogszabályai alapján járó ellátásokat és az azonos típusú ellátások összevonásáról szóló megállapodásokat sorolja fel. Továbbá kiegészítik a Finnország és Luxemburg közötti kétoldalú megállapodással.

5.10 A VI. melléklet is módosul, amely különleges eljárásokat ismertet bizonyos tagállamok jogszabályainak alkalmazására. A következő tagállamokra vonatkozó pontok módosulnak:

- Észtország – a szülői ellátás kiszámítására vonatkozó új rendelkezések,
- Hollandia – az idén bevezetett új egészségügyi ellátási reform hatálybalépésének figyelembevétele,
- Finnország – a munkavállalói nyugdíjra vonatkozó finn jogszabályok módosításának figyelembevétele,
- Svédország – a szociális biztonságra vonatkozó új svéd jogszabályok és a nyugdíjreform figyelembevétele.

5.11 Az 1408/71. sz. rendelethez csatolt mellékleteket érintő módosítások lényegében az egyes tagállamokban történt jogszabályi változások következményei. Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság minden olyan változtatást üdvözöl, amely fejleszti az uniós polgárok ellátási rendszereit.

5.12 Arra azonban rá szeretnénk mutatni, hogy a szociális biztonsági rendszerek összehangolására irányuló rendelkezések egyszerűsítésének nem az a legjobb módja, ha számos mellékletet csatolnak az 1408/71. sz. és a 883/2004. sz. rendelethez, és különleges eseteket ismertetnek e rendeletekben. A 883/2004. sz. rendelet célja a fejlesztés és az egyszerűsítés volt, és az EGSZB álláspontja szerint a munkának ebben az irányban kellene tovább haladnia.

5.13 Az Európai Bizottság rendeletjavaslatot dolgozott ki a 883/2004. sz. rendelet módosítására a XI. melléklet tartalmának meghatározása céljából⁽⁶⁾. Ez a melléklet megegyezik az

1408/71. sz. rendelet VI. mellékletével. Az EGSZB megjegyzi, hogy a két melléklet között eltérés van a „W. FINNORSZÁG” szakaszt illetően, amelyet e vélemény 4.10. pontja tárgyal.

5.14 Az 1408/71. sz. rendeletet módosító rendeletjavaslat mellékletének 6. c) 1. pontjában a következő olvasható: „...ha a munkavállaló másik tagállamban való foglalkoztatása okán [...] biztosítási időszakkal rendelkezik...” A 883/2004. sz. rendeletet módosító rendeletjavaslat XI. mellékletének „W. FINNORSZÁG” szakasza ellenben azt mondja ki, hogy: „...ha a munkavállaló másik tagállamban való munkavállalása vagy önálló vállalkozói tevékenysége okán [...] biztosítási időszakkal rendelkezik...”

5.15 Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság álláspontja szerint mivel ugyanarról a helyzetről van szó, a megfogalmazásnak azonosnak kellene lennie, és a két szöveget összhangba kellene hozni egymással.

Kelt Brüsszelben, 2006. december 13-án.

az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság
elnöke

Dimitris DIMITRIADIS

⁽⁶⁾ COM(2006) 7 final, SOC/238. EGSZB-velemény kidolgozás alatt.
Előadó: Tatjana Greif.